

Antisemitisme of feiten?

22 juli 2015 , Nucleus Door Pieter Huys ~ mei 2006.

John Mearsheimer is professor aan de universiteit van Chicago en Stephen Walt is professor aan de universiteit van Harvard. Beiden publiceerden begin dit jaar een studie over de Israël-lobby in de Verenigde Staten.

Dit deed uiteraard heel wat stof opwaaien en de studie werd ondertussen overal gebannen. De universiteiten excuseerden zich reeds dat zij niets te maken hadden met wat de professoren hadden geschreven. In Amerika bestaan er geen antiracismewetten. Toch wenst niemand dat hem het verwijt van antisemitisme wordt gemaakt. Waarover gaat het hier?

De stelling van de professoren is glashelder. Het Amerikaans Midden-Oosten beleid wordt volgens hen sedert de zesdaagse oorlog van 1967 gedomineerd door de relatie met Israël. Er ontstond een onvoorwaardelijke steun aan dit land, gekoppeld aan de inspanning of de ambitie om de democratie overal in deze regio te vestigen. Hierdoor wordt niet alleen de Arabische en islamitische opinie tegen Washington aangewakkerd, maar wordt ook de Amerikaanse veiligheid en die van de rest van de wereld ondermijnd.

Deze situatie is volgens de auteurs ongezien en kent haar gelijke niet in de Amerikaanse geschiedenis. Waarom, vragen zij zich af, zetten de Verenigde Staten hun eigen veiligheid en die van hun geallieerden op het spel voor de belangen van een andere staat? Men kan aannemen dat er gemeenschappelijke belangen bestaan en morele plichten, wat zeker is. Maar geen enkele uitleg volstaat om de ongehoorde materiële en diplomatieke hulp die de VS aan Israël verlenen te verklaren. De auteurs vinden wel een reden en zij leggen deze binnen de Amerikaanse politiek die volgens hen zeer sterk wordt beïnvloed door de Israël-lobby.

Er zijn in de VS veel lobby's die de politiek beïnvloeden. Geen enkele slaagde erin de buitenlandse politiek van deze grootmacht zo ver af te leiden van de eigen nationale belangen. Deze lobby slaagde er immers in de belangen van Tel Aviv gelijk te stellen met die van Amerika en dit heeft volgens de auteurs verstreckende gevolgen.

Ongewone steun

Israël geniet sedert de oktoberoorlog van 1973 een steun vanwege Washington die de steun aan andere landen ver overtreft. Het ontvangt sedert 1976 directe economische en militaire steun en is de grootste begunstigde sedert WO II. Het gaat over meer dan 140 miljard dollar in de dollarwaarde van 2004. Elk jaar wordt 3 miljard dollar overgemaakt. Dit is een vijfde van de vreemde hulp en het komt neer op 500 dollar per Israëliet. Deze mildheid is treffend omdat Israël een welstellende industriële staat is geworden die men kan vergelijken, schrijven de auteurs, met Zuid-Korea of Spanje. Ander begunstigten krijgen hun hulp per kwartaal. Israël krijgt ze vanaf het begin van ieder fiscaal jaar en kan er zelfs intresten op winnen.

Landen die militaire hulp krijgen van de Verenigde Staten worden vriendelijk verzocht de hulp te verteren in de VS, maar Israël mag 25% ervan gebruiken om de eigen defensie-industrie te steunen. Het moet evenmin rekenschap geven over de bestemming van de ontvangen gelden. Het is dan ook perfect mogelijk dat het geld gebruikt wordt voor zaken waarmee de VS niet akkoord gaat zoals het bouwen van vestigingen op de westelijke oever van de Jordaan. Daarbij gaf Washington nog eens 3 miljard dollar voor het ontwikkelen van wapensystemen die toegang gaven tot de spits technologie zo- als de Black Hawk helikopters en de F 16 jets. Tel Aviv kreeg zelfs toegang tot de technieken die de NAVO-geallieerden niet krijgen en Washington zweeg zedig over het verwerven van nucleaire wapens door Israël.

Verder kreeg het land voortdurende diplomatieke steun. **Sedert 1982 sprak de VS 32 keer in de Veiligheidsraad een veto uit tegen vijandige moties voor Israël. Geen enkel lid van de Veiligheidsraad sprak in al die jaren zoveel veto's uit. Dit alles blokkeert de inspanningen van de Arabische staten om het nucleair wapenbezit van Israël op de agenda te plaatsen.** In oorlogstijd kiezen de VS resoluut de zijde van Israël en zitten aan zijn zijde bij vredesonderhandelingen. Er kunnen nu en dan eens wrijvingen ontstaan tussen beide landen, maar Washington steunt steeds het Israëlische standpunt.

Het groot strategisch doel ten slotte van de Bush-administratie om het Midden-Oosten volledig te herschikken is deels bedoeld om de strategische positie van Israël te verbeteren. Die ongelooflijke generositeit is begrijpelijk mocht Israël een vitale strategische stut of een dwingend moreel imperatief voor de Verenigde Staten zijn. Maar geen enkel van deze twee elementen ligt voor handen, schrijven de auteurs. Allicht speelde het in de Koude Oorlog een rol als Amerikaanse basis tegen de Sovjetexpansie in het Midden-Oosten. Het was ook een nuttige geallieerde om bevriende staten zoals Jordanië te beschermen en door zijn militaire sterkte dwong het Moskou ook meer geld te geven aan zijn bevriende staten. Volgens de auteurs gaf de eerste Golfoorlog aan dat Israël in plaats van een bondgenoot eigenlijk een strategische last was. De VS konden Israël niet als basis gebruiken omdat de anti-Irak coalitie hierdoor zou breken. Eender welk initiatief van Tel Aviv zou inderdaad de Arabische geallieerden afschrikken.

Hetzelfde gebeurde in 2003 tijdens de oorlog in Irak, waarbij de Verenigde Staten ook niet op Israël konden rekenen als bondgenoot om de Arabische positie niet nog scherper te maken. Na de aanslag van 9 september is volgens de auteurs deze alliantie nog nauwer geworden omwille van de solidariteit tegen het terrorisme. Ook deze stelling wordt door de auteurs genuanceerd in die zin dat niet alle terroristen die Israël bedreigen ook de Verenigde Staten bedreigen. Zij zijn van oordeel dat het Palestijns terrorisme vooral te maken heeft met de kolonisatie van de Ghaza-strook en de westelijke oever van de Jordaan en in se niet gericht is tegen de Verenigde Staten. Ook stippen zij aan dat Israël niet altijd een loyale bondgenoot is van de Verenigde Staten. Bepaalde Amerikaanse vragen en eisen worden genegeerd en wat erger is, Israël gaf gevoelige militaire technologie door aan China dat toch hoe dan ook een rivaal van de Verenigde Staten is. Er zijn verder ernstige spionageoperaties van Tel Aviv tegen de Verenigde Staten bekend. Israël is uiteraard niet het enige land dat de Verenigde Staten bespiedt, maar het is toch eigenaardig dat deze trouwe bondgenoot dit doet, besluiten de auteurs.

Verder zien de professoren ook wat inbreuken door Israël op de mensenrechten die een belangrijk thema zijn in de Amerikaanse buitenpolitiek zoals men weet. Hun burgerschap is gebaseerd op afstamming en wordt dus enkel toegekend aan authentieke joden. De 1,3 miljoen Arabieren die binnen de staatsgrenzen wonen zijn dan ook tweederangsburgers. Zelfs een eigen commissie van de Israëlische regering stelde dat de staat hen onzorgvuldig en discriminatoir behandelt. De auteurs geven ten slotte in deze algemene beschouwingen ook aan dat de holocaust een belangrijk element moet uitmaken van de bijzondere banden. joden werden de eeuwen door vervolgd en hebben nood aan een eigen land. Vandaar dat dit nieuwe land een speciale bescherming en behandeling verdient. De creatie ervan was een adequaat antwoord op de misdaden die werden begaan tegen de joden. Maar de auteurs vragen zich af of dit misdaden moest meebrengen tegen een onschuldige derde partij, de Palestijnen. Zij citeren wat dat betreft David Ben-Gurion die in een gesprek met Nahum Goldmann, de voorzitter van het joods wereldcongres, zei: "Indien ik een Arabische leider was, zou ik nooit overeenkomen met Israël en dat is natuurlijk. Wij hebben hun land genomen... Wij komen van Israël, maar dat is 2000 jaar geleden en wat kan dat voor hen betekenen? Er was antisemitisme bij de nazi's, Hitler, Auschwitz, maar was dat de schuld van de Palestijnen? Zij zien maar één ding. Wij kwamen hier en stalen hun land. Waarom zouden zij dit aanvaarden?"

Volgens de auteurs is de enige reden waarom de Verenigde Staten onvoorwaardelijk achter Israël blijven staan de invloed van de Israëllobby in Amerika.

De lobby

De door de auteurs genoemde lobby bestaat uit een coalitie van heel wat vooraanstaanden en organisaties die werken om de buitenlandse politiek van de VS in een blijvende pro-Israël richting te sturen. Het gaat dus niet om een ééngemaakte beweging met een centrale leider, maar wel om verschillende groepen en individuen die voor het overige van mening verschillen en niet alle joodse medeburgers zijn daar lid van. De sleutelorganisatie noemt men de AI PAC. En die wordt geleid door aanhangers van de Likoed-partij. Dit zijn de onvoorwaardelijke pleitbezorgers van Israël. Een meerderheid van de Amerikaanse joden is daarentegen eerder geneigd toegevingen te doen aan de Palestijnen. De lobby werkt in het congres en de senaat. Voor de leden van beide wetgevende organen wordt de AI PAC beschouwd als de sterkste lobby evenwel na de Amerikaanse vereniging voor gepensioneerden.

Tactiek

De AI PAC telt onder zijn leden ook belijdende evangelische christenen onder wie Pat Robertson. Zij geloven dat de wedergeboorte van Israël een vervulling is van een Bijbelse profetie en vinden dat zij dit moeten steunen, willen zij niet ingaan tegen de wil van God. De neoconservatieven behoren daar uiteraard ook toe. De auteurs onderstrepen dat het hier helemaal niet om een geheim complot of een geheime organisatie gaat. Het is een lobby zoals men deze kent

in de Amerikaanse democratie.

Elke lobby probeert de politiek te beïnvloeden. Alleen is AI PAC een uitstekende lobby. Hun strategie is dubbel en dat is dan nog een manier van spreken, want eigenlijk hebben zij geen regels. Men oefent druk uit op senaat en congres én op de regering. Wat de wetgever of de regering ook moge denken, de lobby probeert te doen inzien dat de steun aan Israël een verstandige keuze is.

Een tweede activiteit is het publiek imago van Israël. Het AI PAC doet er alles aan om het imago van Israël in een positief daglicht te stellen en tracht ervoor te zorgen dat geen enkele kritiek de politieke arena kan beïnvloeden. Het AIPAC controleert het debat en dat lijkt essentieel voor de VS-steun. Een te open discussie zou de Amerikanen kunnen doen kiezen voor een ander beleid. De sleutel is de invloed in het congres en de senaat, waar Israël nooit bekritiseerd wordt, wat eigenaardig is, want daar worden veel controversiële debatten gehouden. Als het over Israël gaat, is er geen kritiek.

De lobby heeft de macht de parlementairen en de eventuele kandidaten te straffen of te belonen. Politici mogen in de Verenigde Staten financieel gesteund worden. Daar geldt uiteraard ook *le nerf de la guerre* of het geld. De vrienden van AI PAC worden sterk gesteund en daar zorgt de lobby goed voor. Wie als een vijand van Israël wordt gezien, mag er zeker van zijn dat de financiële steun naar zijn tegenstrever zal gaan. Er worden uiterst efficiënte campagnes georganiseerd die erin slagen bekende politici niet te laten herkiezen. Hierdoor ontstond de gewoonte dat parlementairen of hun medewerkers de lobby te vriend houden en er zelfs hun informatie halen. Het besluit is dat AIPAC een stevige voet in huis heeft in de senaat en het congres en er eigenlijk voor zorgt dat de politiek van de VS tegenover Israël nooit gecontesteerd wordt. Hun invloed op de presidentsverkiezingen is even belangrijk en dit is hetzelfde bij republikeinse of democratische kandidaten. Dit was zo bij de laatste president Clinton en nog sterker bij Bush.

De auteurs vinden dezelfde lijn terug in de pers en noemen de invloedrijke kranten die voor de lobby schrijven. Het gaat onder meer om de *Washington Times* en *The Wall Street Journal* of de bekende magazines zoals *Commentary* en *The Weekly Standard* en ook *The*

New York Times. Wanneer de kranten berichten over Israël verspreiden die niet gunstig zijn, dan start de lobby een grootscheepse campagne waarbij brieven aan de uitgever worden geschreven, betogingen georganiseerd en boycotmaatregelen genomen. Ooit kreeg een bestuurder van CNN op één dag 6.000 e-mails voor een uitzending die wat anti-Israëliësch getint leek. Ook bepaalde belangrijke conservatieve stichtingen zijn volgens de auteurs door deze lobby beïnvloed zoals *The American Enterprise Institute*, *The Brookings Institution*, *The Heritage Foundation*, *The Hudson Institute* enz.

Op een bepaald ogenblik was de sfeer aan de universitaire campussen een probleem. Ook hier ontwikkelde de lobby een schitterende tactiek om de geest te beïnvloeden. Bepaalde universitairen en professoren worden dan een blijvend doelwit. Een bekend literair criticus, wijlen professor Said, was er één van.

Antisemitisme

Het belangrijkste wapen van deze machtige lobby is uiteraard het verwijt van antisemitisme. Niemand wenst dit verwijt te horen. Thans wordt het de gewoonte om iedereen die Israël durft te bekritisieren, als antisemiet te bestempelen. Zelfs wie durft stellen dat er een Israëlische lobby bestaat, loopt hetzelfde risico en dit is ook in Europa een bijzonder efficiënte tactiek. De auteurs gaan uitgebreid in op de groeiende onderwerping van de Amerikaanse nationale politiek aan de puur Israëlisch-nationalistische belangen. Zij plaatsen de Irak-oorlog in dit perspectief en schrijven dat de neoconservatieven en hun lobbyleiders al heel lang - reeds vóór president Bush aan de macht kwam - schrijven over de noodzakelijke invasie van Irak. Dit gebeurde al in 1998 in twee open brieven aan president Clinton.

De professoren zijn dan ook van oordeel dat er geen twijfel over bestaat dat Israël en de lobby een sleutelrol hebben gespeeld in de beslissing om deze oorlog aan te gaan. Zonder hun druk zou dit besluit veel moeilijker en minder waarschijnlijk zijn geweest. Een direct gevolg hiervan is de militaire aanwezigheid van de Amerikanen in het Midden-Oosten. Tot nu was dit niet gelukt, omdat de VS alles deden om onafhankelijk te blijven en hun eigen belangen te verdedigen. Vandaar, zo schrijven zij, dat zij in de oorlog tussen Irak en Iran, Irak steunden om de balans in evenwicht te houden in het belang van de Verenigde Staten te dienen. Ondertussen weten wij wat nu aan gang is. De lijst is niet

ten einde, Men heeft het over Syrië en vooral Iran.

Besluit

De studie van beide professoren is een objectief werkstuk. Zij klagen niemand aan en kunnen zeker niet van antisemitisme worden verdacht. Zij kunnen wel worden verdacht van een zeker geopolitiek inzicht met een normale reflex van Amerikaanse burgers. Het is juist dat de eenzijdige alliantie met Israël te ver gaat zodat de belangen van het eigen land eronder lijden. Amerika kan niet langer als scheidsrechter optreden in het Midden-Oosten wanneer het zich totaal identificeert met de Israëlische politiek. Het groot probleem is en blijft - en dit wordt ook door de auteurs aangestipt - de Palestijnse staat of het lot van de Palestijnen. In hun studie hebben ze het uitgebreid over de houding van Israël tegenover de Palestijnen en het gebrek aan echt overleg. Zij kiezen evenmin partij voor het Palestijns terrorisme, maar vinden dat de rechten van de Palestijnen op een eigen staat onbetwistbaar zijn. De rol die Amerika volgens hen hierin moet spelen is die van een beschermer van beide partijen en niet van een enkele,

Terecht wijzen zij erop dat de scheeftrekking van de Amerikaanse politiek uiteindelijk ook de hele Westerse politiek verlamt en op lange termijn ernstige risico's inhoudt voor onze eigen veiligheid. Van een anti-joods standpunt is geen sprake in hun studie. Zij gaan ervan uit dat de joodse staat moet worden beschermd en de vernietiging ervan geen politiek doel kan noch mag zijn. Zij aanvaarden ook dat het westen een morele plicht heeft tegenover de joden en dat dit ook een politieke bescherming en alliantie inhoudt. Ook met de joodse lobby in Amerika hebben zij geen problemen. Zij aanvaarden het Amerikaans systeem waardoor een lobby de wetgever en de politiek kan beïnvloeden. Dit is eigen aan de democratie en het is trouwens eigen aan om het even welk systeem dat het door bepaalde sterke re groepen meer wordt beïnvloed dan door andere. In Amerika gebeurt dit beïnvloeden openlijk.

Het gaat hier om een zeer sereen rapport dat stoelt op degelijk onderzoek en bewezen feiten. Er is geen sprake van lage polemiek of persoonlijk aanvallen. Het is dan ook zeer terecht dat de *London Review of Books* de tekst heeft overgenomen en verspreid. Er moet inderdaad in onze westerse wereld meer dan ooit ruimte blijven voor vrije, open en gefundeerde meningsuiting.